

1 Honiadau o gam-drin mewn lleoliad cartref gofal

1.1 Roedd 42 achos lle digwyddodd y cam-drin honedig o fewn cartref gofal Nyrsio a Phreswyl. Roedd 9 o'r rheiny o fewn cartrefi gofal sydd wedi eu cofrestru ar gyfer grŵp cleient henoed bregus eu meddwl. Dim ond 1 neu 2 o atgyfeiriadau oedd gan y rhan fwyaf o'r lleoliadau hyn yn erbyn eu gwasanaeth. Fodd bynnag roedd nifer fach o ddarparwyr â mwy na 2 atgyfeiriad yn ystod y cyfnod hwn. Nid oedd unrhyw un o'r darparwyr hyn oedd â 2 neu fwy o atgyfeiriadau wedi eu cofrestru fel lleoliadau henoed bregus eu meddwl.

1.2 Roedd gan Ddarparwr A 6 atgyfeiriad gyda honiadau yn erbyn aelodau staff. Mynegwyd pryderon ar ffurf honiadau o esgeulustod (1) a cham-drin corfforol, emosïynol a seicolegol (5). Canlyniadau cyffredinol 5 o'r atgyfeiriadau hyn oedd 'wedi eu profi/eu cynnal' gydag un 'yn annhebygol yn ôl pwysau tebygolrwydd'.

Y canlyniadau ar gyfer y dioddefwyr hyn oedd bod y risgiau wedi eu dileu. Aethpwyd a'r cyflawnwyr honedig drwy broses ddisgyblu'r darparwr a'u diswyddo. Rhoddwyd hyfforddiant ychwanegol i weddill y staff. Newidiodd y Darparwr eu polisi a'u gweithdrefnau er mwyn gwella mesurau diogelu. Mae'r cartref gofal hwn bellach wedi cau, fodd bynnag nid oedd hyn oherwydd pryderon diogelu. Roedd y cartref yn nwylo'r gweinyddwyr a gwnaethpwyd y penderfyniad i gau ar y sail nad oedd bellach yn fusnes hyfyw.

1.3 Mae gan Ddarparwr B nifer o gartrefi ar draws Sir Ddinbych a chofnodwyd 5 atgyfeiriad: honiad o esgeulustod gan staff y canfuwyd ei fod yn debygol; 1 honiad o gam-drin rhywiol gan ddefnyddiwr gwasanaeth arall y canfuwyd ei fod yn amhendant; 3 honiad o gam-drin corfforol - 1 gan ddefnyddiwr gwasanaeth arall ac fe'i cafwyd yn annhebygol o fod wedi achosi cam-drin a 2 yn erbyn aelodau staff, roedd canlyniad un yn amhendant e.e. dim digon o dystiolaeth i gefnogi bod y cam-drin wedi neu heb ddigwydd a'r llall yn annhebygol yn ôl pob tebyg.

Canlyniadau'r dioddefwyr honedig oedd bod y risg wedi ei leihau neu ei ddileu, a bod Cynlluniau Gwarchod Unigolyn wedi eu rhoi ar waith. Y canlyniad ar gyfer y cyflawnwyr honedig oedd hyfforddiant ychwanegol i aelodau staff a goruchwyliaeth ychwanegol ar gyfer y defnyddwyr gwasanaeth. Yn yr achos o gam-drin rhywiol cafodd y defnyddiwr gwasanaeth ei alw yn ôl i'r ysbyty o dan y Ddeddf Lechyd Meddwl. Gwnaeth y darparwr newidiadau i'w polisiau/gweithdrefnau cyfredol o safbwynt staff yn codi a chario ayb.

1.4 Cofnodwyd 4 atgyfeiriad ar gyfer Darparwr 3, roedd 3 yn ymwneud â honiadau o ddefnyddwyr gwasanaeth yn cam-drin defnyddwyr gwasanaeth eraill, ac roedd 1 honiad yn erbyn staff. Roedd dau o'r honiadau yn erbyn defnyddwyr gwasanaeth eraill yn y categori cam-drin rhywiol. Y canlyniad i'r dioddefwr mewn un achos oedd dileu'r risg oherwydd newid lleoliad a lleihawyd y risgiau eraill drwy osod cynllun gwarchod unigolyn yn ei le. Canlyniad cyffredinol yr honiad oedd bod 1 yn amhendant ac roedd 1 yn debygol o fod wedi achosi cam-drin yn ôl pob tebyg.

Cafwyd canlyniad a brofwyd/ei gynnal ar y trydydd atgyfeiriad o honiad o gam-drin corfforol gan ddefnyddiwr gwasanaeth arall. O ganlyniad i hyn cafodd strategaethau

lleihau risg eu rhoi ar waith ar ffurf cynllun gwarchod unigolyn a chynllun gwarchod cyffredinol er mwyn cefnogi pryderon diogelu'r trigolion eraill.

- 1.5 Roedd yr atgyfeiriad oedd yn ymwneud â'r honiad yn erbyn aelod o staff o fewn y categori cam-drin corfforol, emosiynol a seicolegol, a'r canlyniad oedd tebygolrwydd o fod wedi achosi cam-drin. Lleihawyd y risgiau i'r dioddefwr a rhoddwyd hyfforddiant a goruchwyliaeth ychwanegol i'r aelod staff. Gwnaeth y darparwr newidiadau i'w polisïau/gweithdrefnau presennol a fu hefyd yn destun proses pryderon cynyddol ar y pryd a achosodd gynnydd mewn monitro gan bob asiantaeth.
- 1.6 I grynhoi, dangosodd y cartrefi gofal lle digwyddodd y cam-drin honedig bod yr honiadau hyn yn ymwneud â chofnodi 25 o staff fel cyflawnwyr honedig. Roedd 5 atgyfeiriad lle nad oedd yn bosib adnabod aelod o staff unigol – er enghraifft mewn un achos cerddodd y dioddefwr honedig allan o gartref nyrsio heb i'r un aelod o staff sylwi arno/arni a daeth a'r heddlu ag ef/hi yn ôl. Er na ddioddefodd yr unigolyn unrhyw niwed, roedd y posibilrwydd o niwed yn uchel i'r unigolyn yma a'r preswylwyr eraill - ni nodwyd unrhyw aelod o staff penodol yn yr honiad hwn.

Derbyniom 5 atgyfeiriad ble roedd yr honiad yn erbyn defnyddiwr gwasanaeth arall. Adroddodd 7 arall mai teulu neu ffrind oedd y cyflawnwyr honedig, roedd yr atgyfeiriadau hyn yn ymwneud â 6 honiad o gam-drin ariannol ac 1 achos o esgeulustod a cham-drin rhywiol.

2 Honiadau o gam-drin yng nghartref yr unigolion eu hunain

- 2.1 Cyfanswm yr atgyfeiriadau a ddigwyddodd o fewn cartref oedolyn diamddiffyn eu hunain oedd 14. Roedd yr atgyfeiriadau hynny'n ymwneud â honiadau yn erbyn darparwyr gofal/cefnogaeth, teulu/ ffrindiau a defnyddwyr gwasanaeth eraill.
- 2.2 Daeth yr atgyfeiriadau ynghylch honiadau yn erbyn staff gofal/cefnogi o 6 darparwr gofal/cefnogaeth, gydag 2 atgyfeiriad gwahanol yn cael eu cofnodi yn erbyn aelodau staff 1 darparwr. Roedd 4 achos yn ymwneud ag esgeulustod, cafodd 2 eu gwrthbrofi, cafodd 1 ei gofnodi fel bod yn amhendant a chyfaddefwyd i 1. Cafodd yr aelod staff hwn ei gymryd drwy broses ddisgyblu'r cyflogwr a'i ail-leoli.
- 2.3 Roedd y darparwr gofal/cefnogaeth gyda'r 2 atgyfeiriad yn ymwneud â'r un oedolyn agored i niwed, a enwodd 2 aelod gwahanol o staff. Yr honiad cyntaf a adroddwyd oedd esgeulustod ac roedd yn ymwneud â chamgymeriad meddyginiaeth gan staff. Yn dilyn ymchwiliad, roedd y canlyniad yn amhendant. Rhoddwyd hyfforddiant ychwanegol i'r aelod staff. Adolygodd y darparwr eu polisïau a rhoddwyd cynllun gwarchod unigolyn ar waith er mwyn gwella mesurau diogelu'r unigolyn.
- 2.4 Roedd yr ail atgyfeiriad yn ymwneud â honiad o gam-drin emosiynol/seicolegol pan honnwyd bod aelod staff wedi siarad mewn modd amhriodol gyda'r dioddefwr honedig. Canlyniad yr ymchwiliad oedd ei fod wedi ei wrthbrofi ond cafodd yr aelod staff ei ddiswyddo yn dilyn pryderon eraill oedd yn ymwneud ag ymarfer a chwblhawyd atgyfeiriad at Y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd.